

vertrek op zijn schip *The Savigace* drie deserteurs zijn aangetroffen. [fol. 260] Ze zijn van dat schip gehaald. Abraham getuigde onder ede dat hij tevoren niets van deze deserteurs wist, waarop hij mocht vertrekken. Uit de getuigenissen van de drie deserteurs, die voor twee jaar naar het eiland Edam zijn verbannen, kon later worden opgemaakt dat Abraham, hoewel hij niet de ronselaar was, toch wel een hoofdrol in deze desertie heeft gespeeld. Het bestuur te Surat is bevolen om van het Engelse bestuur in Bombay genoegdoening te vragen en te eisen dat het zijn onderdanen waarschuwt, dat zulke daden volgens de wetten van de Compagnie bestraft zullen worden. Bovendien is aan de besturen in de Westerkwartieren, op Sumatra's Westkust en te Malakka opgedragen om Abraham, mocht hij daar verschijnen, slechts water en brandhout te geven en hem geen kontrasaluut te geven. [fol. 261] Hij zal eerst plechtig zijn excuses aan het bestuur te Surat moeten aanbieden. Aan Burrington Nitherton, kapitein van het Engelse particuliere scheepje *Jartarter* uit Madras, is bij resolutie van 25 juli 1766 de inkoop van Europese levensmiddelen en dranken toegestaan en tegen de verkoopsprijs is aan hem uit Compagnies pakhuizen arak geleverd. Volgens besluit van 25 april 1766 zijn op dezelfde voorwaarden aan de Spaanse koopman don Pedro Augusto de Rivanco voor zijn te Batavia gekochte vaartuig vier ijzeren tweeponders met 100 kogels en 100 lb buskruit, en bovendien twee ankers van 1100 pond geleverd. In aparte leveranties is conform de resoluties van 15 april, 9 en 23 mei, en 15 juli 1766 aan de kooplieden Manuel de Castro, Joachim de Puessado en don Gaspar de Leon [fol. 262], die te Batavia met de *Sancto Espirito* *Senhora S' Anna* de gunstige moesson hebben afgewacht, geleverd: 194 balen kaneel à 130 stuivers het pond, 8 last Suratse tarwe en 7 last Kaapse, 50 pikol peper, 700 pikol ijzer, 50 pikol lood, 200 lb buskruit, 20 trommels en 40 trommelvellen.)

Als een zonderling geval is ons voorgekomen dat, volgens een van Bantam ontvangene in 't Spaansch beantwoorde verpreybrief, in Sundas Engte was komen opdagen het Spaans koningsschip *El Boin Consego*, gevoerd door don Joan de Casens, 'twelk den 15 maart 1765 van Cadix gezeild en gedestineert was naar Manilla. En alzoo het den Spanjaarden, volgens de tractaten te Munster en Utrecht in de jaren 1648 en 1714 gesloten, niet geoorloofd is die route te nemen om naar Manilha te varen, arresteerden wij den 15 juli jongstleden om, alvorens tot nadrukkelijker middelen over te gaan, af te wagten wat de vaerders van dien kiel zoude ondernemen, en intusschen onze beide sabandhaars Van der Voort en Van der Sluis en den titulair lieutenant collonel Robbertson, nevens één hier remoteerend Armenisch koopman als tolk, met één behoorlijk manifest na het gedachte oorlogschip af te zenden, zoo ter waarschouwing om niet te naderen tot de buiten, veel min tot op de binnen rhee de deze hoofdplaats, of tot eenige havens of bezettingen der Compagnie, als om dies capitain aan te zeggen dat zich zoude hebben te wagten voor alle verdere ondernemingen die tegens de verbonden tusschen zijn Koning en Haar Hoogmogende subsisterende aanliepen, mitsgaders om bij anticipatie te protesteeren tegens de nadelige gevolgen die in zoo een kas daaruyt zouden mogen resulteeren, en dezelve te laten voor zijne rekening.

Fol. 262r-263v.

(Volgens de tractaten mag men tegen deze vaart krachtige maatregelen nemen en Heren XVII hebben toegestaan deze desnoods met geweld tegen te gaan. [fol. 264] Maar in Europa wist men volgens de nieuwe papieren, en vooral de Haagsche Courant van 17 april 1765, niet dat dit schip via Kaap de Goede Hoop naar Manilla zou varen en Heren XVII maakten er in hun brieven ook geen melding van. Ook is niet gebleken dat de beide hoge soevereinen in deze enige stap ondernamen. Het is best mogelijk dat de Spanjaard, in de wetenschap dat hij de tractaten overtrad, of om andere redenen, direct nadat hij Straat Sunda was gepasseerd, naar het noorden via Straat Bangka richting Manilla is verdwenen. Immers gecommiteerden die waren uitgezonden om hem op te sporen, zijn onverrichter zake teruggekeerd. [fol. 265] Op 20 juni 1766 is besloten om de zeventien schepelingen van het Engelse scheepje *The London* dat, zoals hierboven gemeld, bij Pulau Laut werd gekaapt, en die eerst te Rembang en daarna te Batavia aankwamen, naar hun keuze in Compagnies dienst te nemen, dan